

PREEK DOOR DE WEEK+ n.a.v. zondag 18 juni 2023

Prediker: Wigle Tamboer

Titel: Het gouden kalf // Dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid

Bijbelgedeelte: Exodus 32:1-14 (NBV21)

1 Toen het volk merkte dat Mozes lang wegbleef en maar niet van de berg af kwam, verdrongen ze zich om Aäron en eisten van hem: 'Maak een god voor ons die voor ons uit kan gaan, want wat er gebeurd is met die Mozes, die ons uit Egypte heeft geleid, weten we niet.' 2 Aäron antwoordde: 'Neem dan uw vrouwen, zonen en dochters hun gouden oorkringen af en breng die bij mij.' 3 Hierop deden alle Israëlieten zonder aarzelen hun gouden oorkringen af en gaven die aan Aäron. 4 Alles wat ze hem brachten smolt hij om en hij goot er een beeld van in de vorm van een stierkalf. Het volk riep uit: 'Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!' 5 Toen Aäron zag wat er gebeurde, bouwde hij een altaar voor het beeld en kondigde hij aan dat er de volgende dag een feest voor de HEER zou zijn. 6 De volgende morgen vroeg brachten ze brandoffers en vredeoffers. Ze gingen zitten om te eten en te drinken, en stonden daarna op om uitbundig feest te vieren. 7 De HEER zei tegen Mozes: 'Ga terug naar beneden, want jouw volk, dat je uit Egypte hebt geleid, misdraagt zich. 8 Nu al zijn ze afgeweken van de weg die ik hun geweest heb. Ze hebben een stierenbeeld gemaakt, hebben daarvoor neergeknield, er offers aan gebracht en gezegd: "Israël, dit is je god, die je uit Egypte heeft geleid!"' 9 De HEER zei verder tegen Mozes: 'Ik weet hoe onhandelbaar dit volk is. 10 Houd Mij niet tegen: mijn brandende toorn zal hen verteren. Maar uit jou zal ik een groot volk laten voortkomen.' 11 Mozes probeerde de HEER, zijn God, milder te stemmen: 'Wilt U dan uw toorn laten ontbranden tegen uw eigen volk, HEER, dat U met sterke hand en grote macht uit Egypte hebt bevrijd? 12 Wilt U dat de Egyptenaren zeggen: "Hij heeft hen bevrijd om hen in het ongeluk te storten, om hen in het bergland te doden en van de aarde weg te vagen"? Wees niet langer toornig en zie ervan af onheil over uw volk te brengen! 13 Denk toch aan uw dienaren Abraham, Isaak en Israël, aan wie U onder ede deze belofte hebt gedaan: "Ik zal jullie zo veel nakomelingen geven als er sterren aan de hemel zijn, en het hele gebied waarvan ik gesproken heb zal ik hun voor altijd in bezit geven." 14 Toen zag de HEER ervan af zijn volk te treffen met het onheil waarmee Hij gedreigd had.

Bijzonderheden

We gaan verder in de preekserie over Exodus. Zondag 18 juni is Vaderdag

Beste kringleden, broeders en zusters in de Heer,

Exodus 32 en Mattheus 6, wat hebben die met elkaar te maken? Wat een genade dat de Bergrede van onze Here Jezus Christus ons helpt te begrijpen wat er bij de berg Horeb ten diepste speelde.

Veel zegen in die ontdekkingsreis, voor jezelf en voor jullie samen als huiskring.

Een hartelijke groet van het PddW(+) team

MOGELIJKE AANVULLENDE BIJBELLEZINGEN

Kies vóór de kringbijeenkomst welke je daarvan wilt lezen.

Exodus 20: Deuteronomium 6:4-18, Deuteronomium 7:9, Psalm 139:23-24, Psalm 19:8-15, Spreuken 3:1-26. Spreuken 17:9, Matteüs 6:24-34.

ENKELE OPMERKINGEN

Waar Patrick preekte over 'bevrijd van Egyptische slavernij en bevrijd tot heilige priesterdienst' en waar Oscar Lohuis ons wees op het dienen van Gods geboden uit een hart van liefde, zien we in Exodus 32 al gauw dat het volk in de fout gaat, door af te wijken van Gods geboden en Zijn heilige doel met hen als een apart gezet volk. Dat doel ligt ook besloten in de gekozen titel van onze preekserie: *"Ik - zegt Jahweh - ben de Heer uw God"* (en dus geen andere God dan Ik). Ook geen ander doel en andere bestemming dan die Ik met jullie heb, naar Mijn plan en belofte aan Abraham.

Waar Mozes op zich laat wachten en het volk ongeduldig wordt, eisen ze in Exodus 32 een tastbare god in de vorm van een beeld. Aanvankelijk lijkt die eis om een partner-god te gaan, naast Yahweh. Maar al snel blijken die twee niet samen te gaan zoals Jezus in de Bergrede duidelijk stelt: je kunt geen twee heren dienen (Matteüs 6:24).

Het subtiele van de geschiedenis ligt in het plaatsen van een andere, zo je wil een 'partner-god', naast de ware God, naast de *"Ik ben de HEER uw God"*. Daarmee is het volk afgeweken van Gods weg. En wel omdat een partner-god niet alleen afdoet van God's eer, een partner-god is, zoals we zien, ook een uiting van ongeduld en het niet meer vertrouwen op God als je hemelse Vader die voor je zorgt.

Daarom dat Jezus na zijn waarschuwing over het dienen van twee heren in Matteus 25 ook zegt: *'Daarom zeg Ik jullie (met het oog op het dienen van twee heren): maak je geen zorgen over je leven, over wat je zult eten of drinken, noch over je lichaam, over wat je zult aantrekken (en maak je ook geen zorgen als je geduld beproefd wordt en je denkt dat God je vergeten is zoals in de tijd van Mozes)... 32 dat zijn allemaal dingen die de heidenen (met hun afgoden) najagen. Jullie hemelse Vader weet wel dat jullie dat alles nodig hebben. 33 Zoek liever eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid, dan zullen al die andere dingen je erbij gegeven worden.'* (Mattheus 6:25-34 - NBV21)

We leven in een tijd waar er zoveel afleiding en verleiding is om ons heil elders te zoeken bij de partner-goden van onze tijd en daarmee het heft in eigen hand te nemen.

Wat zou het op deze Vaderdag een godsgeschenk zijn als God door Zijn Heilige Geest vanmorgen onze harten trekt tot Zijn Vaderhart opdat Hij voor ons is, wat Hij zegt te zijn: Ik ben de HEER, uw God (en niemand anders).

LIEDEREN

594 – U bent 'Ik ben' op de troon

Lichtstad met uw paalen poorten

630 – Vader, U bent goed

124 – Ik bouw op U

575 – Jezus alleen

785 – Fundament

GESPREKSVRAGEN

Onderstaande gespreksvragen zijn bedoeld als een voorzet voor de kringleider. *Bekijk welke je kunt gebruiken of kunt aanvullen met vragen die specifiek voor jouw kring of groep belangrijk kunnen zijn.*

1. Wissel uit wat jou in de dienst met name aansprak. Welke verandering brengt dit teweeg in jouw eigen geestelijk leven in navolging van Jezus? Denk daarbij ook aan wat jou in de Bijbeltekst en de preek van zondag opviel en aansprak. Als je daarin hebt ervaren dat de Heer tot je sprak, hoe zou je dan Zijn woord aan jou kunnen samenvatten?

2. Neem tijd om elkaar op te bouwen met het getuigenis van wat de Heer de laatste weken in je leven aan het doen is:

- a. in het lezen van de Bijbel (Woord);
- b. in de omgang met Hem in je gebedsleven (Gebed);
- c. in hoe je bidt en je jezelf openstelt naar mensen die Hem nog niet kennen (Zending);
- d. in hoe je bidt voor je mede-geloofsgenoten en hen zoekt te dienen in het geloof (Zorg);
- e. in hoe je tot zegen bent voor je leefomgeving, in de straat en je werk, in je sociale leven (Zegen).

3. Noteer wat jou in de lezing in het bijzonder aansprak of bij jou tot vragen leidt en deel en bespreek dit met elkaar.

4. Het is opmerkelijk hoe snel het volk een andere god zoekt, als je bedenkt wat ze allemaal recent hebben gezien van Gods grote kracht en betrokkenheid bij hun leven. Kun jij je voorstellen dat er in jouw leven ook zoiets gebeurt? Zo ja, bespreek met elkaar wat je kan helpen om hier weerstand tegen te bieden en dit te voorkomen.

5. Het volk was door het maken van een partner-god afgeweken, maar zo zagen zij het blijkbaar niet. Ook Aäron ging hierin mee, al probeerde hij door twee escapes de schade te beperken. Belangrijke vraag voor ons in het hier en nu: wat/wie heb jij herkend als een partner-god in jouw geloofsleven? Mag de kring voor een ieder een veilig plek zijn, waar je in alle openheid elkaar je hart durft te laten zien.

6. Hoe waken wij ervoor om een tweede heer te dienen? Hoe herkennen wij wie/wat ons soms op heel subtiele wijze afbrengt van God? Bemoedig elkaar met het getuigenis waar God je ogen opende voor de aanwezigheid van die tweede heer.

7. In Exodus 32 gaat een beproefd, maar bezwiken volk vol ongeduld naar Aäron met de eis een god voor hen te maken. Door de lange afwezigheid van Mozes vertrouwen ze niet meer dat God voor hen zorgt. In de Bergrede van Mattheus 6:24-34 is het de bezorgdheid om de dagelijkse levensbehoeften die het vertrouwen in God op de proef stelt. Het vertrouwen dreigen te verliezen in God maakt dat we verleid worden het heft in eigen hand te nemen. Herken je dat bij je zelf?

8. Jezus stelt daar tegenover: Zoek eerst het Koninkrijk van God.... Kun je getuigen dat het eerst zoeken van Gods Koninkrijk je anders in het leven deed staan, daar waar je je zorgen maakte?

9. De tekst uit Exodus 32 bevat – op zijn minst – de volgende 3 bijzondere gebeurtenissen:

- a. Israëls verbazingwekkende val in grove afgoderij (v. 4-6);
- b. Mozes' gedurfde voorspraak namens het volk (v. 11-13);
- c. Het feit dat God daardoor van gedachten veranderde (v. 14).

Kies er één uit (of kies je eigen "grote ding" in deze tekst) en neem even de tijd om individueel na te denken over de vraag wat je van deze gebeurtenis kunt leren. Wissel dan je gedachten uit. Doe dat per gebeurtenis (mits er meer dan 1 gebeurtenis door kringleden is uitgekozen).

10. Neem tijd om n.a.v. de preek, mogelijk aangevuld door Psalm 139:23-24, Psalm 19:8-15, Spreuken 3:1-26 en Jeremia 17:9 tijd te nemen om stil te worden en daarna samen God te zoeken in gebed.

GEBEDSSUGGESTIE, n.a.v. Psalm 139:24,25. Kies een van de vertalingen.

- NBV21: Doorgrond mij, God, en ken mijn hart, peil mij, weet wat mij kwelt, zie of ik geen verkeerde weg ga, en leid mij op de weg die eeuwig is.
- NBG51: Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart, toets mij en ken mijn gedachten; zie, of bij mij een heilloze weg is, en leid mij op de eeuwige weg.
- BGT: God, ik wil dat u alles van mij weet, ik wil dat u weet wie ik ben. Kijk in mijn hart, onderzoek al mijn gedachten. Kijk of ik leef zoals u dat wilt, en leid me op de weg die u wijst.

